

KRIMINOLOGIYA VA JINOIY ODIL SUDLOV

ILMIY-AMALIY JURNAL

2024-yil 3-son

VOLUME 4 / ISSUE 3 / 2024
ISSUE DOI: 10.51788/TSUL.CCJ.4.3.

ISSN 2181-2179
DOI: 10.51788/TSUL.CCJ.

Crossref
Content
Registration

MUASSIS:
TOSHKENT DAVLAT
YURIDIK UNIVERSITETI

“Kriminologiya va jinoiy odil sudlov” ilmiy-amaliy jurnali O‘zbekiston matbuot va axborot agentligi tomonidan 2021-yil 18-martda 1160-sonli guvohnoma bilan davlat ro‘yxatidan o‘tkazilgan.

Ushbu jurnal O‘zbekiston Respublikasi Huquqni muhofaza qilish akademiyasi bilan hamkorlikda tashkil etilgan.

Jurnal O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi jurnallari ro‘yxatiga kiritilgan.

Mualliflik huquqlari Toshkent davlat yuridik universitetiga tegishli. Barcha huquqlar himoyalangan. Jurnal materiallaridan foydalanish, tarqatish va ko‘paytirish muassis ruxsati bilan amalga oshiriladi.

Sotuvda kelishilgan narxda.

Nashr bo‘yicha mas‘ul:
O. Choriyev

Muharrirlar:
Y. Mahmudov, M. Sharifova,
Sh. Beknazarova, Y. Yarmolik,
E. Mustafayev

Musahhih:
S. Rasulova

Texnik muharrir:
U. Sapayev

Dizayner:
D. Rajapov

Tahririyat manzili:
100047. Toshkent shahri,
Sayilgoh ko‘chasi, 35.

Tel.: (0371) 233-66-36, 233-41-09.

Faks: (0371) 233-37-48.

Veb-sayt: www.ccj.tsul.uz

E-mail: criminologyjournal@tsul.uz

Obuna indeksi: 1386.

Jurnal 25.09.2024-yilda
bosmaxonaga topshirildi.

Qog‘oz bichimi: A4.

Shartli bosma tabog‘i: 7

Adadi: 100. Buyurtma: № 141.

TDYU bosmaxonasida chop etildi.

© Toshkent davlat yuridik universiteti

BOSH MUHARRIR

N. Salayev – Toshkent davlat yuridik universiteti Jinoyat huquqi, kriminologiya va korrupsiyaga qarshi kurashish kafedrası professori, yuridik fanlar doktori

BOSH MUHARRIR

S. Samadov – O‘zbekiston Respublikasi Huquqni muhofaza qilish akademiyasi boshlig‘i v.v.b.

BOSH MUHARRIR O‘RINBOSARI

D. Bazarova – Toshkent davlat yuridik universiteti Jinoyat-protsessual huquqi kafedrası mudiri, yuridik fanlar doktori, professor

MAS‘UL MUHARRIR

K. Hakimov – TDYU Jinoyat huquqi, kriminologiya va korrupsiyaga qarshi kurashish kafedrası mudiri, yuridik fanlar doktori, dotsent

TAHRIR HAY‘ATI A‘ZOLARI

M. Rustambayev – O‘zbekiston Respublikasi Jamoat xavfsizligi universiteti rektori, yuridik fanlar doktori, professor

F. Raximov – O‘zbekiston Respublikasi Huquqni muhofaza qilish akademiyasi professori, yuridik fanlar doktori

Q. Abdurasulova – Toshkent davlat yuridik universiteti professori, yuridik fanlar doktori

V. Davlyatov – yuridik fanlar bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

S. Niyozova – Toshkent davlat yuridik universiteti professori, yuridik fanlar doktori

Sh. Xaydarov – Toshkent davlat yuridik universiteti professor v.b., yuridik fanlar doktori

R. Kabulov – O‘zbekiston Respublikasi IIV akademiyasi professori, yuridik fanlar doktori

B. Umirzakov – O‘zbekiston Respublikasi IIV akademiyasi dotsenti, yuridik fanlar bo‘yicha falsafa doktori (PhD)

A. Baratov – Toshkent davlat yuridik universiteti dotsenti, yuridik fanlar nomzodi

I. Astanov – O‘zbekiston Respublikasi Huquqni muhofaza qilish akademiyasi professori, yuridik fanlar doktori

B. Pulatov – O‘zbekiston Respublikasi Huquqni muhofaza qilish akademiyasi professori, yuridik fanlar doktori

УЧРЕДИТЕЛЬ:
ТАШКЕНТСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ
ЮРИДИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ

Правовой научно-практический журнал «Криминология и уголовное правосудие» зарегистрирован Агентством печати и информации Узбекистана 18 марта 2021 года с удостоверением № 1160.

Этот журнал создан при сотрудничестве с Правоохранительной академией Республики Узбекистан. Журнал включён в перечень журналов Высшей аттестационной комиссии при Министерстве высшего образования, науки и инноваций Республики Узбекистан.

Авторские права принадлежат Ташкентскому государственному юридическому университету. Все права защищены. Использование, распространение и воспроизведение материалов журнала осуществляется с разрешения учредителя.

Реализуется по договорной цене.

Ответственный за выпуск:
О. Чориев

Редакторы:
Й. Махмудов, М. Шарифова,
Ш. Бекназарова, Е. Ярмолик,
Э. Мустафаев

Корректор:
С. Расулова

Технический редактор:
У. Сапаев

Дизайнер:
Д. Ражапов

Адрес редакции:
100047. Город Ташкент,
улица Сайилгох, 35.

Тел.: (0371) 233-66-36, 233-41-09.

Факс: (0371) 233-37-48.

Веб-сайт: www.ccj.tsul.uz

E-mail: criminologyjournal@tsul.uz

Подписной индекс: 1386.

Журнал передан в типографию
25.09.2024.

Формат бумаги: А4.
Усл. п. л. 7. Тираж: 100 экз.
Номер заказа: 141.

Отпечатано в типографии ТГЮУ.

© Ташкентский государственный
юридический университет

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР

Н. Салаев – доктор юридических наук, профессор кафедры уголовного права, криминологии и противодействия коррупции Ташкентского государственного юридического университета

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР

С. Самадов – врио начальника Правоохранительной академии Республики Узбекистан

ЗАМЕСТИТЕЛЬ ГЛАВНОГО РЕДАКТОРА

Д. Базарова – доктор юридических наук, профессор, заведующая кафедрой уголовно-процессуального права Ташкентского государственного юридического университета

ОТВЕТСТВЕННЫЙ РЕДАКТОР

К. Хакимов – доктор юридических наук, доцент, заведующий кафедрой уголовного права, криминологии и противодействия коррупции Ташкентского государственного юридического университета

ЧЛЕНЫ РЕДКОЛЛЕГИИ

М. Рустамбаев – доктор юридических наук, профессор, ректор Университета общественной безопасности Республики Узбекистан

Ф. Рахимов – доктор юридических наук, профессор Правоохранительной академии Республики Узбекистан

К. Абдурасулова – доктор юридических наук, профессор Ташкентского государственного юридического университета

В. Давлятов – доктор философии по юридическим наукам (PhD), доцент

С. Ниёзова – доктор юридических наук, профессор Ташкентского государственного юридического университета

Ш. Хайдаров – доктор юридических наук, и.о. профессора Ташкентского государственного юридического университета

Р. Кабулов – доктор юридических наук, профессор Академии МВД Республики Узбекистан

Б. Умирзаков – доктор философии по юридическим наукам (PhD), доцент Академии МВД Республики Узбекистан

А. Баратов – кандидат юридических наук, доцент Ташкентского государственного юридического университета

И. Астанов – доктор юридических наук, профессор Правоохранительной академии Республики Узбекистан

Б. Пулатов – доктор юридических наук, профессор Правоохранительной академии Республики Узбекистан

**FOUNDER: TASHKENT STATE
UNIVERSITY OF LAW**

"The scientific-practical journal "Criminology and Criminal Justice" was registered by the Press and Information Agency of Uzbekistan on March 18, 2021, with certificate No. 1160.

This journal was founded in cooperation with the Law Enforcement Academy of the Republic of Uzbekistan. The journal is included in the list of journals of the Higher Attestation Commission under the Ministry of Higher Education, Science and Innovations of the Republic of Uzbekistan.

Copyright belongs to Tashkent State University of Law. All rights reserved. Use, distribution and reproduction of materials of the journal are carried out with the permission of the founder.

Agreed-upon price.

Publication Officer:
O. Choriev

Editors:
Y. Makhmudov, M. Sharifova, Sh. Beknazarova, Y. Yarmolik, E. Mustafae

Proofreader:
S. Rasulova

Technical editor:
U. Sapaev

Designer:
D. Rajapov

Editorial office address:
100047. Tashkent city,
Sayilgokh street, 35.

Phone: (0371) 233-66-36,
233-41-09.

Fax: (0371) 233-37-48.

Website: www.ccj.tsul.uz

E-mail: criminologyjournal@tsul.uz

Subscription index: 1386.

The journal is submitted to the Printing house on 25.09.2024.

Paper size: A4.

Cond.p.f: 7.

Units: 100. Order: № 141.

Printed in the Printing house of TSUL

© Tashkent State University of Law

EDITOR-IN-CHIEF

N. Salayev – Professor of the Department of Criminal Law, Criminology and Anti-Corruption of Tashkent State University of Law, Doctor of Law

EDITOR-IN-CHIEF

S. Samadov – Acting Head of the Law Enforcement Academy of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF

D. Bazarova – Head of the Department of Criminal and Procedural Law of Tashkent State University of Law, Doctor of Law , Professor

EXECUTIVE EDITOR

K. Khakimov – Head of the Department of Criminal Law, Criminology and Anti-Corruption of TSUL, Doctor of Law, Associate professor

MEMBERS OF THE EDITORIAL BOARD

M. Rustambayev – Rector of the University of Public Security of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Law, Professor

F. Raximov – Professor of the Law Enforcement Academy of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Law

Q. Abdurasulova – Professor of Tashkent State University of Law, Doctor of Law

V. Davlyatov – Doctor of Philosophy in Legal Sciences (PhD), Associate Professor

S. Niyozova – Professor of Tashkent State University of Law, Doctor of Law

Sh. Khaydarov – Acting professor of Tashkent State University of Law, Doctor of Law

R. Kabulov – Professor of the Ministry of Internal Affairs of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Law

B. Umirzakov – Associate professor of the Ministry of Internal Affairs of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy in Legal Sciences (PhD)

A. Baratov – Associate professor of Tashkent State University of Law, Candidate of Legal Sciences

I. Astanov – Professor of the Law Enforcement Academy of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Law

B. Pulatov – Professor of the Law Enforcement Academy of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Law

MUNDARIJA

12.00.08 – JINOYAT HUQUQI. KRIMINOLOGIYA. JINOYAT-IJROIYA HUQUQI

Xaydarov Shuxratjon Djumaevich

AYOLNI O'Z HOMILASINI SUN'IY RAVISHDA TUSHIRISHGA MAJBURLASHNING
OBYEKTIV BELGILARI 8

Kamalova Dildora Gayratovna

TAMOM BO'LGAN VA TAMOM BO'LMAGAN SUIQASD20

Yermashev Jengis Maratovich

BOJXONA SOHASIDAGI JINOYATLARNI SODIR ETGAN SHAXSNING
KRIMINOLOGIK TAVSIFI YUZASIDAN MULOHAZALAR29

12.00.09 – JINOYAT PROTSESSI. KRIMINALISTIKA, TEZKOR-QIDIRUV HUQUQ VA SUD EKSPERTIZASI

Dadaxanova Durdona Abdukaxxarovna

JINOYAT SODIR ETGAN SHAXSLARNI MAJBURIY MEHNATGA JALB QILISH BILAN
BOG'LIQ JAZOLAR TUSHUNCHASI39

Abdullayev Diyor Ibodillayevich

AMERIKA QO'SHMA SHTATLARI QONUNCHILIGI VA HUQUQNI
QO'LLASH AMALIYOTIDA EHTIYOT CHORASI SIFATIDA
UY QAMOG'INING O'ZIGA XOS JIHATLARI51

СОДЕРЖАНИЕ

12.00.08 – УГОЛОВНОЕ ПРАВО. КРИМИНОЛОГИЯ. УГОЛОВНО-ИСПОЛНИТЕЛЬНОЕ ПРАВО

Хайдаров Шухратжон Джумаевич

ОБЪЕКТИВНЫЕ ПРИЗНАКИ ПОНУЖДЕНИЯ ЖЕНЩИНЫ К СОВЕРШЕНИЮ
АБОРТА 8

Камалова Дилдора Гайратовна

ОКОНЧЕННОЕ И НЕОКОНЧЕННОЕ ПОКУШЕНИЕ20

Ермашев Женгис Маратович

ВОПРОСЫ КРИМИНОЛОГИЧЕСКОЙ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЛИЦА,
СОВЕРШИВШЕГО ПРЕСТУПЛЕНИЯ В ТАМОЖЕННОЙ СФЕРЕ29

12.00.09 – УГОЛОВНЫЙ ПРОЦЕСС. КРИМИНАЛИСТИКА. ОПЕРАТИВНО-РОЗЫСКОЕ ПРАВО. СУДЕБНАЯ ЭКСПЕРТИЗА

Дадаханова Дурдона Абдукаххаровна

ПОНЯТИЕ НАКАЗАНИЙ, СВЯЗАННЫХ С ПРИНУДИТЕЛЬНЫМ ТРУДОМ
СОВЕРШИВШИХ ПРЕСТУПЛЕНИЯ ЛИЦ39

Абдуллаев Диёр Ибодиллаевич

ОСОБЕННОСТИ ДОМАШНЕГО АРЕСТА КАК МЕРЫ ПРЕСЕЧЕНИЯ
В ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВЕ И ПРАВОПРИМЕНИТЕЛЬНОЙ ПРАКТИКЕ США51

CONTENTS

12.00.08 – CRIMINAL LAW, PREVENTION OF OFFENSES. CRIMINOLOGY. CRIMINAL PROCEDURAL LAW

Khaydarov Shukhratjon Jumaevich

OBJECTIVE SIGNS OF FORCING A WOMAN TO HAVE AN ABORTION 8

Kamalova Dildora Gayratovna

COMPLETED AND INCOMPLETE ATTEMPTS20

Ermashov Jengis Maratovich

ISSUES OF CRIMINOLOGICAL CHARACTERISTICS OF THE PERSON WHO
COMMITTED CRIMES IN THE CUSTOMS SPHERE29

12.00.09 – CRIMINAL PROCEEDINGS. CRIMINOLOGY, INVESTIGATIVE LAW AND FORENSIC EXPERTISE

Dadakhonova Durdona Abdukaxxarovna

THE CONCEPT OF PUNISHMENTS RELATED TO FORCED LABOR OF PERSONS
WHO HAVE COMMITTED CRIMES39

Abdullayev Diyor Ibodillayevich

DISTINCTIVE FEATURES OF HOUSE ARREST AS A PREVENTIVE MEASURE
IN THE LEGISLATION AND LAW ENFORCEMENT PRACTICE OF THE UNITED
STATES51

Kelib tushgan / Получено / Received: 25.08.2024
Qabul qilingan / Принято / Accepted: 18.09.2024
Nashr etilgan / Опубликовано / Published: 25.09.2024

DOI: 10.51788/tsul.ccj.4.3./MZXD3465

UDC: 343.126(73)(045)(575.1)

AMERIKA QO'SHMA SHTATLARI QONUNCHILIGI VA HUQUQNI QO'LLASH AMALIYOTIDA EHTIYOT CHORASI SIFATIDA UY QAMOG'INING O'ZIGA XOS JIHATLARI

Abdullayev Diyor Ibodillayevich,
Toshkent davlat yuridik universiteti
mustaqil izlanuvchisi,
Kadrlar bo'limi bosh mutaxassisi
ORCID: 0000-0001-9557-6309
e-mail: abdullayev_diyor@internet.ru

Annotatsiya. Mamlakatimizda sud-huquq islohotlarini amalga oshirish jarayonida jinoyat-protsessual qonunchiligini liberallashtirish hamda takomillashtirish ustuvor vazifalardan biri hisoblanadi. Aksariyat huquqshunos olimlar tomonidan uy qamog'iga zamonaviy jinoiy siyosat va jinoiy odil sudlovni insonparvarlashtirish vositasi sifatida qaraladi. Milliy qonunchiligimizga ko'ra, uy qamog'i boshqa ehtiyot choralariga nisbatan yangi huquqiy institut hisoblanadi. Shu boisdan, huquqni qo'llash amaliyotida yuzaga kelayotgan ayrim muammoli holatlarga oqilona yechim topish uchun ushbu ehtiyot chorasini hayotga tatbiq etish bo'yicha katta tajribaga ega xorijiy mamlakatlar jinoyat-protsessual qonunchiligini va mutaxassis olimlar fikrlarini ilmiy-nazariy jihatdan chuqur o'rganish, ijobiy tajribadan foydalanish maqsadga muvofiqdir. Mazkur maqolada muallif tomonidan Amerika Qo'shma Shtatlari jinoyat-protsessual qonunchilik normalari va jinoyat ishlarini yuritish bo'yicha sud amaliyoti asosida uy qamog'i ehtiyot chorasining huquqiy tartibga solinishi, xususan, ushbu ehtiyot chorasini qo'llash asoslari va shartlari, shaxsga nisbatan o'rnatiladigan cheklovlar turlari huquqiy tahlil qilish orqali tadqiq etilgan. Shuningdek, uy qamog'ini qo'llash tartibi bilan bog'liq masalalarning ilmiy-huquqiy jihatlari mohiyati xorijlik mutaxassislar va huquqshunos olimlar qarashlari orqali ochib berilgan. Maqolaning xulosa qismida AQSh qonunchiligi va huquqni qo'llash amaliyotida ehtiyot chorasi sifatida uy qamog'ining o'ziga xos jihatlari yoritilgan.

Kalit so'zlar: sudgacha ozodlikda saqlash, uy qamog'i, jinoyat protsessi, ehtiyot choralari, taqiqlar (cheklovlar).

ОСОБЕННОСТИ ДОМАШНЕГО АРЕСТА КАК МЕРЫ ПРЕСЕЧЕНИЯ В ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВЕ И ПРАВОПРИМЕНИТЕЛЬНОЙ ПРАКТИКЕ США

Абдуллаев Диёр Ибодиллаевич,
самостоятельный соискатель,
главный специалист отдела кадров
Ташкентского государственного
юридического университета

Аннотация. В ходе судебно-правовой реформы в нашей стране одной из приоритетных задач является либерализация и совершенствование уголовно-процессуального законодательства. Большинство учёных-юристов рассматривают домашний арест как средство гуманизации современной уголовной политики и уголовного правосудия. Согласно нашему национальному законодательству, домашний арест – это новый правовой институт по сравнению с другими мерами пресечения. Поэтому для того, чтобы найти рациональное решение тех или иных проблемных ситуаций, возникающих в правоприменительной практике, целесообразно углубленное научно-теоретическое исследование уголовно-процессуального законодательства зарубежных стран, имеющих большой опыт в реализации данной меры пресечения, и мнений учёных-специалистов, использовать их положительный опыт. В данной статье автором посредством правового анализа исследовано правовое регулирование меры пресечения в виде домашнего ареста на основе норм уголовно-процессуального законодательства и судебной практики по уголовным делам США, в частности: основы и условия применения данной меры пресечения, виды ограничений, устанавливаемых в отношении лица. Кроме того, научно-правовые аспекты вопросов, связанных с порядком применения домашнего ареста, выражены через взгляды зарубежных специалистов и учёных-правоведов, раскрыта их сущность, а в заключительной части статьи освещены специфические аспекты домашнего ареста как меры пресечения в законодательстве и правоприменительной практике США.

Ключевые слова: досудебное содержание под стражей, домашний арест, уголовный процесс, меры пресечения, запреты (ограничения).

DISTINCTIVE FEATURES OF HOUSE ARREST AS A PREVENTIVE MEASURE IN THE LEGISLATION AND LAW ENFORCEMENT PRACTICE OF THE UNITED STATES

Abdullayev Diyor Ibodillayevich,
Independent researcher of Tashkent State University of Law,
Chief specialist of Human Resources Department

Abstract. In the course of judicial and legal reform in our country, one of the priority tasks is the liberalization and improvement of criminal procedural legislation.

House arrest is considered by most legal scholars as a means of humanizing modern criminal politics and criminal justice. According to our national legislation, house arrest is a new legal institution compared to other precautions. Therefore, in order to find a rational solution to some problematic cases arising in the practice of applying law, it is advisable to study the criminal procedural legislation of foreign countries that have extensive experience in the application of this preventive measure and the opinions of experts of scientific and theoretical points of view and use the positive experience. In this article, the author examines the legal regulation of the preventive measure of house arrest based on the norms of the criminal procedure legislation of the United States and judicial practice in criminal cases. Specifically, the study focuses on the grounds and conditions for the application of this preventive measure, as well as the types of restrictions imposed on the individual. Additionally, the scientific and legal aspects of issues related to the procedure for applying house arrest are expressed through the views of foreign experts and legal scholars, revealing their essence. The conclusion of the article highlights the distinctive features of house arrest as a preventive measure in the legislation and law enforcement practice of the United States.

Keywords: *pretrial release, house arrest, criminal procedure, restraints measures, prohibitions (restrictions).*

Kirish

Amerika huquq tizimi butun mamlakatni qamrab oluvchi federal qonunlarga va faqat ma'lum bir shtatni qamrab oluvchi shtat qonunlariga asoslanadi. Shu boisdan, jinoyat-protsessual ehtiyot chorasi sifatida uy qamog'ini qo'llash borasida Amerika Qo'shma Shtatlari (AQSh) tajribasini, uning o'ziga xos jihatlarini o'rganishda ushbu davlat umumiy qonunchiligi va huquqni qo'llash amaliyotini tadqiq etish maqsadga muvofiqdir.

Material va metodlar

Mazkur ilmiy maqolani tayyorlashda ilmiy bilishning mantiqiy va ilmiy uslublaridan foydalanilgan, xususan, mantiqiy tahlil, tarixiy, qiyosiy-huquqiy, induksiya, deduksiya, ilmiy manbalarni kompleks tadqiq etish kabi uslublar qo'llandi. Bundan tashqari, xorijiy davlatlar qonunchiligi va amaliyoti tahlil qilindi.

Tadqiqot natijalari

Bu jarayonda AQSh qonunchiligi va jinoyat ishlarini yuritish bo'yicha sud amaliyotida uy qamog'i ehtiyot chorasini nazarda tutuvchi so'z yoki jumla terminologiyasi jihatdan bizning jinoyat-protsessual qonunchiligimizdagi singari yagona termin mavjud emasligini ko'rishimiz mumkin.

Tadqiqot doirasida uy qamog'i ehtiyot chorasi bilan bog'liq "House arrest", "Home confinement", "Home detention" va "Electronic Monitoring" (GPS EM) kabi turli atamalarga duch kelindi. Ajablanarlisi, bu terminlar turli shtatlarda uy qamog'ini ham ehtiyot chorasi sifatida, ham jazo turi sifatida hamda shartli ozodlik yoki probatsiya sifatida qayd etadi.

Huquqiy adabiyotlar va sohaga oid ilmiy ishlarning aksariyatida “*Home confinement*” huquqiy terminidan sudga qadar ish yurituv bosqichida ehtiyot chorasi sifatida uy qamog’ini ifodalashda ko’proq foydalanilgan. Demak, *home confinement* – uy qamog’i – bu jazo yoki nazorat turi bo’lib, unda shaxs belgilangan muddat davomida o’z yashash joyida qolishi kerak. Cheklov darajasi turlicha bo’lishi mumkin, ba’zi hollarda shaxsga ish, o’qish, tibbiy uchrashuvlar yoki diniy xizmatlar kabi muhim faoliyatlar uchun uyini tark etishga ruxsat beriladi.

AQShning 41 ta shtati konstitutsiyasida sudgacha bo’lgan davrda ayblanuvchini (garov evaziga va ba’zi istisnalar bilan) ozodlikda saqlash kerakligi ko’rsatib o’tilgan. Shuningdek, har bir shtatdagi nizomlar va sud qarorlarida ham ayblanuvchini sudgacha ozodlikda saqlash bo’yicha qoidalar belgilab o’tilgan [1].

Jumladan, Alabama shtati konstitutsiyasi 16-qismida barcha ayblanuvchilar sud hukmiga qadar garov evaziga ozodlikda yurishlari mumkinligi qayd etilgan, ammo bunday huquqdan odam o’ldirishga oid jinoyatlarda ayblanayotgan va jinoyatni ana shu shaxs sodir etganiga oid ishonchli dalil mavjud bo’lgan shaxslar foydalana olmaydi. Bundan tashqari, garov miqdori haddan tashqari ko’p bo’lmasligi belgilangan [2].

Arizona konstitutsiyasida ham sudgacha bo’lgan davrda ayblanuvchilar ozodlikda yurishi mumkinligi ko’rsatilgan bo’lib, quyidagi istisnalar keltirilgan [3]:

I. Odam o’ldirishga oid jinoyatlar, jinsiy zo’ravonlik, voyaga yetmaganlar bilan jinsiy aloqa yoki ularni zo’rlash (bunga yetarli dalil mavjud bo’lsa yoki ushbu ayblanuvchi sodir etgani ehtimoli yuqori bo’lsa).

II. Avval jinoiy qilmish sodir etgan va ana shu jinoyat yuzasidan garov evaziga ozodlikda yurgan shaxs tomonidan qayta jinoyat sodir etilsa (bunga yetarli dalil mavjud bo’lsa yoki ushbu ayblanuvchi sodir etganligi ehtimoli yuqori bo’lsa).

III. Jinoiy qilmish sodir etgan shaxs tomonidan biror shaxs yoki jamiyatga xavf solinishi mumkin bo’lsa va biror chora bilan buning oldini olishi mumkin bo’lmasa (bunga yetarli dalil mavjud bo’lsa yoki ushbu ayblanuvchi sodir etganligi ehtimoli yuqori bo’lsa).

IV. Xavfli jinoyatlar sodir etgan shaxs AQSh hududiga noqonuniy kirgan va noqonuniy yashayotgan bo’lsa (bunga yetarli dalil mavjud bo’lsa yoki ushbu ayblanuvchi sodir etganligi ehtimoli yuqori bo’lsa).

Bunda ozodlikda saqlash haqidagi qaror quyidagi shartlarni o’z ichiga oladi:

- a) sudga kelish;
- b) guvohlarni zo’ravonlikdan himoya qilish;
- d) jabrlanuvchi, boshqa shaxslar va jamiyatni himoya qilish.

Indiana konstitutsiyasida esa ayblanuvchilar sud hal qiluv qarorigacha garov evaziga ozodlikda yurishlari mumkinligi belgilangan, ammo qotillik va xoinlikka oid jinoyatlarda ayblanayotgan shaxslar bundan mustasno (bunga yetarli dalil mavjud bo’lsa yoki ushbu ayblanuvchi sodir etganligi ehtimoli yuqori bo’lsa) [4].

Oklahoma konstitutsiyasida ham barcha (ayblanuvchilar) garov evaziga (sud hukmiga qadar) ozodlikda qolishi mumkinligi belgilangan [5]. Shuningdek, bunday hollarda ushbu istisnalar ham ko’rsatib o’tilgan:

- odam o'ldirish bilan bog'liq jinoyat sodir etganlar (bunga yetarli dalil mavjud bo'lsa yoki ushbu ayblanuvchi sodir etganligi ehtimoli yuqori bo'lsa);
- zo'rlik bilan, jismoniy kuch ishlatib yoxud shunday tahdiddagi jinoyatlarni sodir etganlar;
- umrbod qamoq jazosi (yoki xuddi shunday jazo shartli) tayinlanishi mumkin bo'lgan jinoyatlar;
- bir vaqtda ikki va undan ortiq jinoiy ish bo'yicha ayblanuvchi tariqasida jinoiy ishga jalb qilinganlar;
- xavfli moddalarni saqlagan (savdosi bilan shug'ullangan)lar (agar ushbu jinoyat uchun kamida 10 yil ozodlikdan mahrum qilish jazosi belgilanishi mumkin bo'lsa) sudgacha ozodlikda bo'lish huquqidan foydalana olmaydi.

Shuningdek, ushbu shtat konstitutsiyasi 8-moddasida yuqoridagi 5 holatda agar ayblanuvchi ozodlikda bo'lsa, jamiyatga xavf tug'dirish mumkinligi va nazarda tutilgan jinoyatni aynan mazkur ayblanuvchi sodir etganligi dalili yoki ehtimoli yuqori bo'lish sharti hisobga olinishi ko'rsatib o'tilgan.

Qo'shma Shtatlarda sudgacha bo'lgan davrda gumonlanuvchi (ayblanuvchi)-ni ozodlikda saqlash turli shtatlarda alohida o'ziga xos tartibga ega va bu turli hududlarda har xil vaqtda amaliyotga tatbiq etilgan.

Misol uchun, 1976-yil Kaliforniya shtati, San-Diego Probatsiya bo'limi sudgacha qamoqda saqlashning muqobili sifatida uy qamog'i dasturini joriy etgan bo'lib, unga ko'ra huquqbuzarlik sodir etgan, ammo voyaga yetmagan shaxslar sud vaqtigacha uy qamog'ida saqlangan. Undagi tartib va majburiyatlar hozirgi kunda amalda qo'llanayotgan shartlar bilan deyarli bir xil bo'lgan. 1979-yilda Illinois shtati sudgacha uy qamog'i chorasini joriy etdi [6].

Ayrim shtatlarda aynan uy qamog'iga ehtiyot chorasi sifatida qaralmasa-da, lekin o'zida uning deyarli barcha jihatlarini namoyon qiluvchi nazorat turlari mavjud. Xususan, Florida shtatida amalda bo'lgan *Florida Community Control* (Florida jamoat nazorati) esa o'zida uy qamog'i ehtiyot chorasi elementlarini aks ettiradi. Uni qo'llashdan avval sud ikki faktga jiddiy e'tibor beradi:

- a) sodir etilgan jinoiy ishning hajmi va uning jamiyatga salbiy ta'siri;
- b) uy qamog'i chorasi qo'llanadigan shaxsning shaxsiy sifatleri va avval jinoyat sodir etgan yoki etmagani.

Shuningdek, Vashington shtatida *"Pre-trial Release"* – sudgacha ozodlikka qo'yish (saqlash) protsessual ehtiyot chorasi bo'lib, bunda biror jinoyat uchun hibsga olingan shaxs, uning sudi davom etayotgan paytda qamoqdan ozod qilinishi tushuniladi. Sudgacha ozodlikka qo'yish bilan bog'liq masalalarni ba'zan tushunish qiyin bo'lishi mumkin, lekin jinoyatda ayblangan shaxslar qamoqdan qachon ozod qilinishi mumkinligini bilish huquqiga ega. Biror shaxs sodir etgan jinoiy qilmishi uchun sudga qadar hibsga olinganda odatda ikki asosiy yo'l bilan qamoqdan ozod qilinishi mumkin:

- *personal recognizance* (izoh: bizning qonunchilikdagi munosib xulq-atvorda bo'lish haqidagi tilxatga o'xshash) ozodlikka qo'yish;
- garov pulini qo'yish orqali.

E'tiborlisi, ikkala holatda ham sudya sudgacha ozodlikka qo'yish paytida qo'shimcha xulq-atvor shartlarini belgilaydi.

Jumladan, shaxsiy *recognizance* ozodlikka qo'yish holatida ayblanuvchilar odatda quyidagilar asosida qamoqdan ozod qilinadilar:

- kelgusida har qanday sud majlislarida qatnashish va'dasi asosida yoki sudgacha ozodlikka qo'yish dasturi bilan bog'liq holda (RCW 10.21.015 ga ko'ra, "sudgacha ozodlikka qo'yish dasturi" – istalgan darajadagi sudda, tuman yoki shahar tomonidan bevosita boshqariladigan yoki davlat yoki xususiy tashkilot tomonidan boshqariladigan dasturdir). Unda ayblanuvchi sudgacha ozod qilinadi va ular (politsiya yoki xususiy agentliklar) ayblanuvchini kuzatib turishga rozi bo'ladi.

Ushbu qonun bo'yicha "kuzatish" quyidagilarni o'z ichiga olishi mumkin (lekin bular bilan cheklanib qolinmaydi), ya'ni ish joyida bo'lish, kunduzgi nazorat, elektron kuzatish yoki 24/7 hushyorlik dasturida ishtirok etish.

Garov puli nima? Yuqorida aytib o'tilganidek, "garov puli" ayblanuvchining qamoqdan ozod qilinishi sharti sifatida to'lash kerak bo'lgan pul miqdoridir. Ayblanuvchi to'lashi kerak bo'lgan garov puli miqdori jinoyatning ijtimoiy xavflilik darajasiga qarab farq qiladi. Vashington okruglarida kichik jinoyatlar uchun belgilangan garov puli ro'yxatlari mavjud. Og'ir jinoyatlar bo'yicha esa odatda sudda ayblanuvchiga garov puli miqdori belgilanadi. Garov puli miqdori ayblovning jiddiyligiga, ayblanuvchining jinoyat va shaxsiy tarixiga, oila va jamoat tomonidan qo'llab-quvvatlanishiga, shuningdek, har bir ishda paydo bo'ladigan individual omillarga bog'liq bo'ladi.

Ayblanuvchi garov pulini qo'yishi uchun uchta asosiy yo'l mavjud. Ular: naqd pul bilan garov, kafolatli garov yoki mulkiy garov. Naqd pul bilan garov odatda garov puli miqdori past bo'lganda ishlatiladi. Bu yerda ayblanuvchi sudga garov puli miqdorini bevosita o'z mablag'laridan to'laydi (yoki qo'shma imzoga ega bo'lgan kishi bu miqdorni to'laydi). Agar ayblanuvchi barcha belgilangan sud sanalarida qatnashsa, to'langan summa qaytariladi.

Kafolatli garovda ayblanuvchi naqd pul bilan garovni to'lashga qodir bo'lmaganda, garov kompaniyasini sudga garov to'lovini kafolatlash uchun yollaydi. Kafolatli garovning narxi odatda to'lanishi kerak bo'lgan umumiy garov puli miqdorining 8–10 foizini tashkil etadi. Garov kompaniyasi keyin sudga garov yozuvini qo'yadi va agar ayblanuvchi belgilangan tartibda sudga kelmasa, garov puli miqdorini to'lash mas'uliyatini o'z zimmasiga oladi. Ayblanuvchi garov kompaniyasiga to'lagan miqdor qaytarilmaydi.

Mulk garovi bo'yicha ayblanuvchi sudga o'z mulkini garovga qo'yish imkoniyatini beradi. Agar ayblanuvchi sud sanasida qatnashmasa, sud keyinchalik mulkni musodara qilish jarayonini boshlashga haqli bo'ladi. Ushbu garov Vashington qonunlariga ko'ra mavjud bo'lsa-da, kamdan kam ishlatiladi [7].

Ozodlikka qo'yish shartlariga ko'ra, sud kimnidir shaxsiy *recognizance* bilan yoki garov puli bilan ozodlikka qo'yganida, shuningdek, sudgacha ozodlikka qo'yish paytida ma'lum bir xulq-atvorni talab qiladigan ozodlikka qo'yish shartlarini ham belgilaydi. Sudlar, masalan, qo'shimcha jinoyat qilish taqiqi, davlatdan chiqib ketish taqiqi va

narkotiklar va/yoki spirtli ichimliklardan voz kechish talabini belgilashi mumkin. Sudlar, shuningdek, gumon qilinayotgan jinoyat jabrlanuvchilari bilan aloqani taqiqlash buyruqlarini ham belgilashi mumkin. Bu, ayniqsa, zo'ravonlik, jinsiy tajovuz va oilaviy zo'ravonlik bilan bog'liq ishlarda deyarli har doim amalga oshiriladi.

Texas shtatida esa uy qamog'i shartli ozodlik sharti bo'lib, odamlardan o'z uylarida qolishlari va jamiyatda kuzatilishi talab qilinadi. Shaxs tizza yoki bilagiga o'rnatiladigan uzatkich yoki 24 soat davomida taqib yoki olib yuriladigan kuzatuv qurilmasi orqali kuzatuv tizimiga ulanadi. Uy qamog'i sharoitida sud odamlarni cheklash darajasini har bir ish bo'yicha alohida belgilaydi, ba'zi odamlarga uydan 24 soat davomida chiqmaslikni talab qilishi mumkin, boshqalarga esa ish, maktab, tibbiy yoki ruhiy salomatlik davolanishi, cherkov, advokat bilan uchrashuvlar, sudga ko'rinishlar yoki boshqa sud tomonidan belgilangan majburiyatlar uchun oldindan tasdiqlangan va rejalashtirilgan chiqishlarga ruxsat beriladi.

Sud uy qamog'idan odamlarni nazorat qilish va ular tomonidan paydo bo'lishi mumkin bo'lgan har qanday tahdiddan jamoatchilikni himoya qilish uchun foydalanadi. Uy qamog'i sudgacha bo'lgan davrda qamoqning o'rniga jamoatchilik xavfsizligini oshirish uchun ishlatiladi.

Sudgacha xizmatlar ofitseri (*The Pretrial Services Officer*) odamlarning uy qamog'i uchun mosligini tekshiradi. Ofitser uy qamog'idagi shaxsning tasdiqlangan jadvalga rioya qilayotganiga ishonch hosil qiladi, monitoring uskunasi ishlayotganini tekshirish va buzilish belgilarini qidirish uchun uy tashriflarini amalga oshiradi.

Sudgacha xizmatlar ofitseri uy qamog'idagi ayblanuvchilar tasdiqlangan jadvalga rioya qilmayotgani, tasdiqlanmagan joylarga borgan, uskunani buzgani yoki ozodlik shartlarini buzganini bildiruvchi ogohlantirishlarga javob beradi, nojo'ya xatti-harakat sodir etilganini aniqlasa, vaziyatni nazorat qilish va tuzatish uchun choralar ko'radi.

Sudgacha xizmatlar ofitseri uy qamog'idagi shaxslarni tasdiqlangan jadvalga rioya qilayotganliklarini tekshirish uchun tez-tez telefon qo'ng'iroqlari qiladi, kutilmagan yuzma-yuz tashriflar o'tkazadi va ogohlantirishlarga kuniga 24 soat, haftasiga 7 kun javob beradi [8].

AQShda jinoyat-protsessual ehtiyot chorasi sifatida uy qamog'i (sudgacha ozodlikda saqlash)ni qo'llashning shartlari va tartibini o'zida aks ettirgan muhim hujjatlardan biri Qo'shma Shtatlarining Federal darajadagi "1984-yilgi Garov islohoti qonuni"dir ("Bail Reform Act of 1984").

Unga ko'ra, sudgacha ozodlikda saqlash tartibi quyidagicha[9]:

1) gumonlanuvchi (ayblanuvchi)ning yozma iltimosnomasiga ko'ra hech qanday shartlarsiz;

2) belgilangan shartlarning biri (yoki bir nechta)ni bajarish sharti bilan.

Ammo sudgacha ozodlikda saqlash uchun belgilangan shartlar shtatlarda turlicha talqin qilinishi mumkin. Bu, avvalo, jinoyat ishi va ayblanuvchi ozodlikda qoladigan bo'lsa u jamiyat xavfsizligiga qay darajada xavf solishi mumkinligiga bog'liq.

Sudgacha ozodlikda saqlash shartlari sifatida quyidagilarni ko'rsatish mumkin [10]:

- narkotik moddalar iste'mol qilinganini nazorat qilish (*drug testing*);
- biriktirilgan shaxs nazoratida bo'lish (Bu shaxs belgilangan shartlar amalga oshirilishi yuzasidan va ayblanuvchining jamiyatga xavf tug'dirmasligi uchun javobgar. Shuningdek, bunda biror shubhali hol ro'y bersa, sudga xabar berishi lozim);
- uy qamog'i;
- ish jarayonidan uzilmaslik (yoki ish izlash);
- ta'lim dasturlarida qatnashish;
- ma'lum bir shaxslar bilan muloqotga kirishmaslik;
- mavjud jinoiy ishga aloqador har qanday shaxs (guvoh, jabrlanuvchi yoki boshqa) lar bilan muloqotga kirishmaslik, bunga harakat ham qilmaslik;
- huquqni muhofaza qiluvchi organlarga belgilangan vaqtda hisobot berish, aloqaga chiqish;
- xavfli qurollarga egalik qilmaslik;
- belgilangan joylardan boshqa joylarga chiqmaslik;
- jamoat joylari (bog'cha, maktab, shifoxona va boshqalar)ga belgilangan masofadan ortiq yaqinlashmaslik;
- ordersiz tintuvlarga rozi bo'lish;
- telefon nazorati;
- reabilitatsiya markazida bo'lish (*halfway house*);
- elektron braslet taqib yurish;
- mol-mulkni xatlovga olish (*freezing of assets*);
- internet va kompyuterdan foydalanish yuzasidan cheklov va nazorat o'rnatish;
- nazoratchining oldindan rejalashtirilmaydigan va ogohlantirish berilmasdan amalga oshiradigan tekshiruvlariga rozilik berish.

Shuningdek, sud tomonidan jamiyat va odamlar xavfsizligini saqlash maqsadiga muvofiq har qanday majburiyat ana shu shartlar qatoriga kiritilishi mumkin.

Shtatlarda uy qamog'i borasida tartib turlicha bo'lishiga qaramasdan, uy qamog'ini qo'llashda ular e'tibor qiladigan asosiy jihat bu ozodlikda saqlanadigan shaxsning jamiyatga qay darajada xavf tug'dirishi mumkinligidir.

Tadqiqot natijalari tahlili

AQShdagi uy qamog'i tizimining ko'plab boshqa davlatlardan farqli jihati, u yerda uy qamog'i yagona chora sifatida emas, balki qo'llanadigan choralarning bir qismi sifatida ko'rilishidadir. Bu choralar soni va turi, birinchidan, jinoyat ishida ayblanayotgan shaxs va uning jinoyatga moyilligi hamda sudgacha bo'lgan davrda qochib ketish xavfiga, ikkinchidan esa ushbu ishni qaysi shtatda ko'rilyotganiga bevosita bog'liqdir.

Bunday baholashni yengillashtirish va muvofiqlashtirish maqsadida turli dasturlar va treninglar mavjud bo'lib, ulardan biri AQSh Sudlari Administrativ Ofisi (the Administrative Office of the U.S. Courts – AO) tomonidan ishlab chiqilgan PTR (Pretrial Risk Assessment) dasturidir. Bunda:

1. Ayblanuvchining sudgacha bo'lgan vaqtda qochib ketish xavfi;
2. Ozodlikda qayta jinoyat sodir etish mumkinligi;

3. Unga qo'yilgan majburiyatlarni bajarmaslik ehtimollari o'rganib chiqiladi.

Shuningdek, sudylar uchun turli o'quv-amaliy dasturlari yo'lga qo'yilib, unda sudgacha davrda ozodlikda saqlashni qo'llash borasida mashg'ulot olib boriladi. Ulardan biri DROP (*Detention Reduction Outreach Program*) hisoblanadi [11].

AQSh Sudlari Adminstrativ Ofisi PRDD (*Pretrial Release and Detention Dashboards*) onlayn platformasi ishlab chiqilgan bo'lib, sudylar platformada mavjud statistik ma'lumotlar asosida, ular ozodlikda saqlanishi lozim deb topgan qarorini baholab olishi mumkin. Shuningdek, bu platforma orqali sud qaysi choralar ko'p qo'llangani va samaradorligini ham tekshirib ko'ra oladi [12].

Bu va bu kabi turli dasturlar sudlarga uy qamog'i chorasini yana qaysi choralar bilan birga qo'llash borasida bir qarorga kelishida yordam beradi.

AQShdagi har bir shtat o'z hududida (yurisdiksiyasida) uy qamog'iga oid tartib-qoidalar o'rnatgan. Masalan, Kaliforniya Jinoyat kodeksi (ushbu kodeks sudgacha ish yuritish protsessual tartiblarini ham o'z ichiga oladi [13]) 1203.16-bandida uy qamog'i va unga oid tartib-qoidalar belgilangan [14].

Unga ko'ra, 4 ta asosiy qoida shart bo'lib, ular boshqa tartib-qoidalar bilan ham to'ldirilishi mumkin:

- belgilangan vaqt ichida uyda bo'lish;
- ayblanuvchi nazoratchi inspektorning oldindan rejalashtirilmagan tekshiruvlariga rozi bo'lishi;
- elektron qurilmalar (GPS – *Global Positioning System*) yordamida tekshirilish, doimiy nazoratda bo'lishga rozilik berishi;
- ayblanuvchi GPS ishlamay qolgan taqdirda, belgilangan hududdan tashqariga avvaldan ruxsat olmasdan chiqqanda yoki ayblanuvchi belgilangan tartib-qoidalarini buzgan holatlarda nazoratchi inspektor tomonidan "uy qamog'i" chorasi bekor qilinib, qamoqqa olish chorasi qo'llanishi.

Uy qamog'ini amalga oshirish uchun turli xil xususiy va davlat agentliklari mavjud bo'lib, ular va davlat o'rtasida shartnoma tuziladi. Shartnoma ichiga olishi lozim bo'lgan shartlar shtat tomonidan belgilab berilgan bo'lib, ular quyidagilardir [14]:

birinchidan, agentliklar davlat organlari (misol uchun, *Corrections Standard Authority*) tomonidan belgilangan standartlar asosida faoliyat yuritishga majbur;

ikkinchidan, shartnomada davlat va agentlik huquq va majburiyatlari aniq va tushunarli qilib yozilishi kerak;

uchinchidan, iqtisodiy javobgarlikning belgilanishi. Ya'ni ayblanuvchi qochib ketishi yoki biror qilmishi natijasida vujudga keladigan zararni qoplashga yetarli bo'ladigan mablag' mavjud bo'lishi lozim. Shartnomaga har yili nazoratchi administrator tomonidan qayta o'zgartrish kiritilishi mumkin;

to'rtinchidan, agentlik tomonidan iqtisodiy javobgarlikni qoplashi ko'rsatilgan sug'urta sertifikati ko'rsatilishi lozim;

beshinchidan, agentlik belgilangan qoidalarga amal qilmasa, nazoratchi yoki taftishchi tomonidan bu shartnoma bekor qilinishi mumkin.

AQShda ayblanuvchini sudgacha uy qamog'ida saqlashning afzalliklari sifatida quyidagilarga e'tibor qaratilgan:

- ish bilan ta'minlanganlikni saqlash: asosiy afzalliklaridan biri shundaki, ayblanuvchilar ishlashda davom etib, o'zlarini va oilalarini qo'llab-quvvatlash imkoniyatiga ega bo'lishadi;
- qamoqxonalar haddan tashqari to'lib ketishining oldini olish: sudgacha uy qamog'ini qo'llash orqali qamoqda saqlanayotgan shaxslar soni kamaytiriladi, qamoqxonalar haddan tashqari to'lib ketish muammosi bartaraf etiladi;
- aybsizlik prezumpsiyasi: uy qamog'ini qo'llash "aybi tasdiqlanmaganicha aybdor emas" prinsipini qo'llab-quvvatlaydi, chunki ayblanuvchilar sud jarayonini kutayotganda o'z kundalik hayotlarini saqlab qolishlari mumkin [15].

Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, jinoyatda ayblanayotgan shaxs, agar sudgacha qamoqda saqlanmasa, o'z himoyasini yaxshiroq tayyorlash imkoniyatiga ega bo'ladi. Mahalliy qamoqxonalarda mahbuslar sonini kamaytirishdan tashqari, sudgacha ma'lum shartlarda ozod qilish shaxslarga ish joyini, uy-joyini va oila mas'uliyatlarini saqlash imkonini beradi [16].

Xulosalar

Amalga oshirilgan tadqiqotga tayanib, xulosa o'rnida AQSh qonunchiligi va huquqni qo'llash amaliyotida ehtiyot chorasi sifatida uy qamog'ining o'ziga xos jihatlari sifatida quyidagilarni keltirishimiz mumkin.

Qo'shma Shtatlardagi uy qamog'i tizimining ko'plab boshqa davlatlardan farqli, o'ziga xos jihati shundaki, u yerda uy qamog'i yagona chora sifatida emas, balki qo'llanadigan choralarning bir qismi sifatida ko'riladi.

Uy qamog'i ehtiyot chorasini qo'llash tartibi va shartlari nafaqat federal qonunlarga, balki faqat ma'lum bir shtatni qamrab oluvchi shtat qonunlariga ham asoslanadi.

Ehtiyot chorasi sifatida uy qamog'i aksariyat (deyarli barcha) shtatlarda sudgacha ozodlikda saqlash shartlarining bir turi sifatida ko'riladi va alohida yakka holatda deyarli qo'llanmaydi.

Ehtiyot chorasi sifatida uy qamog'ini qo'llash asosi hamda shartlari bo'yicha yagona va qat'iy o'rnatilgan talablar mavjud emas, biroq umumiy tartibda ayblanuvchining sudgacha bo'lgan vaqtda qochib ketish xavfi, ozodlikda qayta jinoyat sodir etish mumkinligi, unga qo'yilgan majburiyatlarni bajarmaslik ehtimollari mazkur ehtiyot chorasini qo'llashda asos sifatida ko'riladi.

Uy qamog'i ijrosini nazorat qilish uchun turli xususiy va davlat agentliklari mavjud bo'lib, ular hamda davlat o'rtasida shartnoma tuziladi. Bu, o'z navbatida, davlat uchun muayyan xarajatlarni tejash imkonini beradi.

REFERENCES

1. Pretrial Release: Detention, National conference of state legislature. Available at: <https://www.ncsl.org/civil-and-criminal-justice/pretrial-release-detention>
2. Alabama Constitution. Justia US Law. Available at: <https://law.justia.com/constitution/alabama/CA-245547>
3. The Constitution of the State of Arizona. Available at: https://www.azleg.gov/const/arizona_constitution.pdf
4. Constitution of Indiana 2018. Available at: [https://s3.us-east-2.amazonaws.com/iga-publications/indiana_constitution/Archive%20Constitution%20\(as%20amended%202018\).pdf](https://s3.us-east-2.amazonaws.com/iga-publications/indiana_constitution/Archive%20Constitution%20(as%20amended%202018).pdf)
5. Constitution of Oklahoma. Available at: <https://oksenate.gov/sites/default/files/2019-12/AlloKConstitutionArticles.pdf>
6. Hurwitz J.N. House Arrest: A Critical Analysis of an Intermediate-Level Penal Sanction, *U. Pa. L. Rev.*, 1987, no. 135, p. 771. Available at: https://scholarship.law.upenn.edu/penn_law_review/vol135/iss3/5
7. Revised Code of Washington (RCW): Available at: <https://www.blacklawseattle.com/pre-trial-release-in-washington-state>
8. Texas Code of Criminal procedure, Art. 17.44. Home Confinement, Electronic Monitoring, and Drug Testing as Condition: Available at: <https://statutes.capitol.texas.gov/Docs/CR/htm/CR.17>
9. The Bail Reform Act of 1984, 3142. Available at: <https://www.fjc.gov/sites/default/files/materials/57/The%20Bail%20Reform%20Act%20of%201984-Fourth%20Edition>
10. The Bail Reform Act of 1984, 4th ed., Federal Justice Center, 2022, p. 3142.
11. Hoffer S.J.V. U.S. Probation Office, District of Kansas. Federal Pretrial Release and the Detention Reduction Outreach Program.
12. Probation and Pretrial Services. Available at: <https://www.uscourts.gov/services-forms/probation-and-pretrial-services/supervision>
13. Pretrial Release in California: Legal Parameters for Evidence-Based Practices, National conference of state legislature. Available at: https://www.ncsc.org/_data/assets/pdf_file/0017/1583/23bpretriallegalbrief82315.ashx.pdf
14. Everything You Need to Know About Pre-Trial Home Confinement. Available at: <https://www.startingabailbondbusiness.com/everything-you-need-to-know-about-pre-trial-home-confinement/>
15. Benefits of Pretrial Services. Available at: <https://jeffersoncounty.in.gov/435/Benefits-of-Pretrial-Services>

KRIMINOLOGIYA

VA JINOIY ODIL SUDLOV

ILMIY-AMALIY JURNAL

2024-yil 3-son